

Stig (innklipp)	<i>Vi har veldig dårlig tid. Vi har somlet i klimapolitikken altfor lenge, så det gjør at vi har satt oss i en vanskelig posisjon. Vi har veldig dårlig tid for å nå de klimamålene vi har. Det betyr at vi må gjøre veldig mye på en gang.</i>
Ingrid (intro)	<p>«Norge har en lang og stolt historie som energinasjon. Det startet med vannkraften for over 100 år siden, så fant vi olje for 50 år siden – men hvordan ser egentlig neste steg ut for energinasjonen Norge? I vår forrige podkast fra Arendalsuka brukte Equinor begrepet energipuslespillet. Vi vet at olja ikke kan erstattes av bare én ting; det handler om flere ulike brikker som skal passe sammen. Vi må rett og slett legge et nytt energipuslespill for Norge, og det er det vi skal snakke om i dag.</p> <p>Vi har vært heldige å få med oss en gjest fra miljøstiftelsen ZERO. Det er deg Stig Schjølseth, velkommen!»</p>
Stig	Takk skal du ha.
Ingrid	Du er i dag fagansvarlig i ZERO og har tidligere også jobbet med grønn konkurransekraft i Klima- og miljødepartementet. Vi har også med oss deg, Henriette Undrum. Du er Prosjektdirektør for Utslippsreduksjoner og nye verdikjeder i Equinor. Velkommen til deg!
Henriette	Tusen takk.
Ingrid	<p>Akkurat nå sitter vi nede på Aker Brygge i Oslo, et sted som i dag for de fleste er kjent for restauranter, butikker og kontorlokaler, men for bare 40 år siden så det ganske annerledes ut her. Da var dette et industriområde med skipsverft, og langs kaia lå det store oljerigger som skulle slepes ut på havet. Sånn sett en fin setting for å snakke om en industri i endring.</p> <p>Tidligere i dag var vi ute her på Aker Brygge og snakket med noen forbipasserende om hva de tenker om industrien sin rolle i det grønne skiftet, og om de er optimistiske til industrien sin omstillingsevne.</p>
INNSLAG	<p><i>*Trenger industrien å ta det grønne skiftet på alvor?</i></p> <p>Ung mann 1: «Meg, spør du meg så er det DET viktigste. Altså profitt går under det for min del. Det gjelder på en måte verdens undergang. ... Og hvis ikke vi med våre ressurser klarer og omstille oss så tror jeg veldig få kommer til å gjøre det»</p> <p>Eldre dame: «De må gjøre det, de bare må gjøre det. Det er ikke noe å tenke over i det hele tatt. De må gjøre det, men altså jeg har ikke noe</p>

	<p>greie på hva hva hvordan de skal gjøre det, det må andre svare på det kan ikke jeg svare på.»</p> <p><i>*Er du optimistisk med tanke på norsk industri sin omstillingsevne*</i></p> <p>Ung mann1: «Nei, men ja! Jeg vet ikke om jeg er så optimistisk, men jeg tvinger meg selv til å være det. Fordi eller så er det null stangs på en måte. Alt med klima, må man selv om det er nytteløst bare bestemme seg for at det er mulig selv om det er umulige odds»</p>
Ingrid	<p>Ja, som vi hører i klippet her så er folk kanskje litt motvillig optimistisk til at industrien skal klare å gjennomføre det grønne skiftet, samtidig som de har de klare forventninger til at industrisektoren og selskaper som Equinor skal omstille seg.</p> <p>Men, for at vi skal forstå hva slags endring som må til industrien, må vi først forstå hva det er slags mål vi skal styre mot i 2050. Det er altså kun 29 år til vi skal være på netto null – det er ikke lange tiden. Stig, det snakkes mye om netto null i 2050, hva er det for noe?</p>
Stig	<p>Ja, når man kommer fra ZERO, så vil man jo kunne det. Det korte svaret er jo at det er balanse mellom utslipp og opptak av CO₂. Det betyr at den CO₂-en vi slipper ut i atmosfæren, den må kompenseres med tilsvarende opptak i skog, kanskje bare fange CO₂ direkte fra lufta, da blir det netto null.</p>
Ingrid	<p>Vi skal altså fjerne like mye Co2 fra atmosfæren som vi slipper ut for å nå netto null, men hva med lønnsomheten? Halvparten av Norges eksportverdier kommer fra olje og gass. Så hvordan skal vi klare å erstatte olje- og gassektoren med noe som er fornybart eller grønt nok?</p>
Stig	<p>Det klarer vi ikke.</p>
Ingrid	<p>Det klarer vi ikke?</p>
Stig	<p>Nei, altså ...</p>
Ingrid	<p>Selv med mange forskjellige brikker?</p>
Stig	<p>Vi vil aldri få en industri som er like lønnsom som det olje- og gassindustrien har vært de siste 25 årene. Så mye flaks går det nesten ikke an å ha, som vi har hatt. Og vi har også hatt dyktighet, så det er ikke bare flaks. Vi har hatt flaks, og vi har forvaltet den flaksen ekstremt godt. Så det er ikke det som er målestokken. Målestokken er jo vanlig lønnsomhet. Og vi må bygge næringer som er lønnsomme, men som ikke er superlønnsom, som olje og gass har vært. Så målestokken må være helt annerledes. Vi må tenke for det</p>

	første hvordan vi skal kutte våre egne utslipp, og hvordan vi skal bidra til at Europa og verden får kuttet sine utslipp. Og vi må gjøre det, selvfølgelig, med lønnsomme prosjekt.
Ingrid	Hvordan kommer vi oss til netto null med lønnsomme prosjekt i industrien, Henriette?"
Henriette	Vi jobber med tre tilnærminger fra vår side. Vi jobber med å redusere våre egne utslipp, og for norsk sokkel er det sagt at utslippene fra olje- og gassproduksjonen der, de skal ned til null, med en tydelig ambisjon om 40 % i 2030 og videre nedover, og helt ned til null i 2050. Så hvis alle klarer det, så kommer man jo veldig langt opp mot netto null. Så det er det ene vi gjør. Det andre vi gjør, er at vi ser at hvis man skal nå netto null, så trenger vi fortsatt energi. Da må det komme inn andre typer energitilbud til kundene, for verden trenger fortsatt energi. Da er fornybar en helt åpenbar løsning. Elektrifisering er en helt åpenbar løsning, så det som satser vi tungt på.
Ingrid	Elektrifisering av sokkelen?
Henriette	Elektrifisering av – jeg holdt på å si – alt og alle. Om det er bilen din, om det er ferjene som går ut til øyene, om det er plattformen i Nordsjøen ... Men for de aller fleste sektorer og aktører vil elektrifisering være den aller viktigste løsningen. For de andre må vi komme inn med andre typer drivstoff eller «fuel», hvis man kan kalle det det, type energibærere. Det kan være hydrogen, som man kan produsere enten fra strøm eller fra gass. Og for de tingene hvor det ikke heller er mulig, så må vi inn med CO2-fangst og -lagring, og det trenger vi også for å gjøre det som Stig peker på, nemlig at vi må ta ut mer enn vi slipper ut. Vi må ta mer ut fra luften enn det vi slipper ut, og da må vi lagre det i undergrunnen. Det er en måte å gjøre det på. Og de tre tingene er ting som vi kan gjøre noe med som bedrift, og derfor er det de tingene vi jobber med.
Ingrid	Men går dette raskt nok?
Stig	Jeg tror nesten uansett hvilken sektor du spør om, så er svaret at det ikke går raskt nok. Det har vært tilfellet lenge. Det går bra på mange områder, det går mye fortere enn det har gjort før, men det går altfor sakte til at vi kan være i nærheten av å nå de klimamålene og begrense oppvarminga i den takten vi vet vi må. Så nei, det går ikke raskt nok, verken for Norge eller for Equinor.
Henriette	Nei, og jeg er enig i det. Det har ikke gått raskt nok, og det går ikke raskt nok. Samtidig som vi også ser at vi akselerer endel. Vi har nå gjort den siste strategioppdateringen, og vi har gjort akkurat det, vi

	<p>har dratt målene mot oss. Vi har sagt vi skal gjøre mer, og vi skal gjøre det raskere. Når jeg ser nå i porteføljen vår, så er cirka halvparten av prosjektene det vi jobber med å utvikle i tidlig fase, det er fornybar- eller lavkarbonprosjekter. Og vi skal investere 200 milliarder norske kroner de neste fem årene i fornybare prosjekter som vi har, som vi jobber med å modne. Så det er klart at det begynner jo nå å komme en god del store investeringer. 200 milliarder kroner er fryktelig mye penger, veldig mange arbeidsplasser og veldig mye strøm, som kommer ut i andre enden.</p>
Ingrid	<p>Ja, kan du si litt, Henriette, om hvordan dere jobber i industrien, helt konkret, for å få til denne omstillinga, satsinga på de fornybare prosjektene?</p>
Henriette	<p>For det første jobber vi jo veldig konkret med de arealene, de prosjektene som frigis. Det er klart at vi jobber både med det arealet på offshore vind hvor det kommer områder nå i sørlige Nordsjøen, og der hvor det kommer på Utsira. Her har vi etablert prosjektteam og jobber helt konkret med å modne fram den type prosjekter. Og så har vi jo jobbet inn mot norske myndigheter og bedt om at de skal komme opp med nye arealer for at vi kan lage mer CO₂-lager. Og der igjen begynner man å modne det. Det er det jeg sier at halvparten av prosjektene våre i tidlig fase er lavkarbon og fornybar, så handler det nettopp om å modne frem konkrete reelle prosjekter i den hensikt at de skal bli til de investeringene, at det skal være mulig for oss å beslutte investeringene på de 200 milliardene på fornybare prosjekter som vi skal ha de neste fem årene. Så vi jobber jo helt konkret med prosjekter hver eneste dag, med alle disse ingeniørene som sitter hos oss.</p>
Ingrid	<p>Men hvilke forutsetninger for å lykkes har egentlig energinasjonen Norge?</p>
Henriette	<p>En av de tingene som i hvert fall vi er opptatt av, er at Norge har vært unikt heldig med de naturressursene vi har fått. Vi har vannkraften, som er en fantastisk kilde til energi og vært hele grunnlaget til å bygge norsk velferd. Så har vi hatt olje og gass, som har hjulpet oss videre og bidratt til en fantastisk utvikling av landet, og som nå gir oss en helt unik posisjon til å omstille oss. Og det er det vi må gjøre nå. Så sitter vi fortsatt med store olje- og gassressurser som vi må videreutvikle, men vi må gjøre det innenfor den netto null-rammen som klimapolitikken må legge. Så har vi i tillegg veldig gode vindressurser i havet. Vi har store lager hvor vi kan lagre CO₂. Vi har naturgass som vi kan avkarbonisere og konvertere til hydrogen, og vi kan kombinere det ved å bruke vind til å produsere hydrogen. Så jeg tenker vi som nasjon har gode</p>

	ressurser, og vi er i en posisjon nå hvor vi kan omstille oss. Og så er vi i motsetning til veldig mange andre land allerede kommet ganske langt med elektrifiseringen, så vi har et godt utgangspunkt. Så nå må vi lage nye jobber, bygge nye muligheter og bruke de ressursene vi har, som er helt fantastiske.
Stig	Det er riktig at Norge har et fantastisk utgangspunkt med mange forskjellige energikilder, både fossile og fornybare. Her snakket dere litt om energipuslespillet. Det er jo på en måte et godt bilde, men nå er det sånn at vi har et puslespill som ikke går opp lenger. Vi har en god del brikker som ikke passer, og det er de fossile. De må ut. Og så mangler vi en del brikker, og det er de fornybare. Sånn sett er det mer en revolusjon enn et puslespill. For vi må gjennom en veldig stor omstilling.
Henriette	Det var en fin måte å legge de på, for det som jeg ser, er at energisystemet i dag er 80 % fossilt. Det er noen svære brikker, og det er noen store investeringer som er gjort ...
Stig	Og sånn har det vært i mange tiår.
Henriette	Sånn har det vært i mange tiår, og det er gjort veldig store investeringer. Så skal vi ta ut de store brikkene, så skal du erstatte det, og så står vi med litt for små brikker. Så det synes jeg var veldig fin måte ... Vi har mange brikker, men nå må vi få skalert dem opp, og det er egentlig det vi snakker om, at ting må industrialiseres.
Ingrid	Ja. Vi har vært inne på de forskjellige brikkene som vi skal legge i industrien i Norge fremover, hvordan vi skal modne markedene. Men er vi optimistiske med tanke på at vi skal klare dette frem mot 2050 og netto null, Stig?
Stig	Det er en enormt vanskelig jobb. Å nå 1,5 grader og netto null i 2050 er ekstremt krevende. Så jeg vil kanskje ikke si at jeg er optimistisk på å greie det. Men det som er viktig, er jo at om vi ikke greier det, så må vi komme så nære som mulig. Klimapolitikk og energipolitikk handler om å gjøre så mye vi kan så fort som mulig. Det jeg er helt sikker på, er at vi kommer til å se en revolusjon i energimarkedet og i transportsektoren og i industrien i løpet av de neste ti årene. Om det bringer oss helt i mål, det tør jeg ikke å si. Men jeg er helt sikker på at vi må gjøre ting helt annerledes, og at det kommer til å skje.
Ingrid	Det er ingen tvil om at det er store forventninger til industrien. Det er mange brikker som skal på plass for at vi skal lykkes med det grønne skiftet og ta det neste steget for Energinasjonen Norge.

	<p>Men hva er egentlig prislappen på det grønne skiftet - og hvordan skal Norge og Equinor sikre ansvarlige og langsiktige investeringer?</p> <p>Nettopp dette er tema for neste podkast episode som vi rett og slett har kalt Det grønne skifte + penga.</p>
--	---